

SIVILOMBUDET

FINANSDEPARTEMENTET
Postboks 8008 DEP
0030 OSLO

Vår referanse
2025/81

Deres referanse
22/5741, 22/6490,
24/6298

Vår saksbehandler
Heidi Quamme Kittilsen

Dato
12.02.2025

Undersøkelse av saksbehandlingstid og anmodning om ytterligere dokumenter - avslag på innsyn av hensyn til utenrikspolitiske interesser

Vedlagt følger kopi av klage 3. januar 2025 med vedlegg og kopi av to klager 29. november 2024 med vedlegg (referanse her 2024/6504) fra Walter Keim.

Saken gjelder Finansdepartementets delvise avslag 28. november 2024 på et krav om innsyn i journalnummer 22/56011238 dokument 17 med hjemmel i offentleglova § 20 første ledd bokstav a og § 12 bokstav c. Det ble gitt merinnsyn i opplysninger i dokumentet som var kommunisert til klageren i annen korrespondanse med Skattedirektoratet. Departementet ga en utvidet begrunnelse 2. januar 2025. (Departementets referanse 24/6298). Innsynskravet ble fremsatt overfor Skattedirektoratet 30. november 2022, som av slo innsynskravet i avgjørelse 7. desember 2022. Skattedirektoratet oversendte saken til Finansdepartementet i brev 19. desember 2022. (Departementets referanse 22/5741.)

Saken gjelder også Finansdepartementets avgjørelse 28. november 2024 på krav om innsyn i journalnummer 2022/5601138 dokument 4 om å opprettholde Skattedirektoratets avslag på innsyn etter partsinnsynsreglene og delvise avslag etter offentleglova § 20 første ledd bokstav a, men at det «bør også gis innsyn i de opplysningene som det er gjort unntak for etter offentleglova § 13 jf. skatteforvaltningsloven § 3-1 første ledd». Innsynskravet ble fremsatt overfor Skattedirektoratet 31. oktober 2022 og direktoratet av slo kravet om innsyn i avgjørelse 4. november 2022. Saken ble oversendt Finansdepartementet 29. november 2022. (Departementets referanse 22/6490.)

Vi ba i brev 13. januar 2025 om å få oversendt saksdokumentene knyttet til saken Finansdepartementet hadde gitt en utvidet begrunnelse i 2. januar 2025. Finansdepartementet har oversendt saksdokumenter i oversendelse 21. januar 2025.

Ved en gjennomgang av dokumentene ser vi at vi ikke har alle dokumenter som vi har behov for. Blant annet kan vi ikke se å ha mottatt kopi av dokument 17 i sak 2022/5601138 (både sladdet og usladdet versjon) eller den versjonen av dokument 4 i sak med journalnummer 2022/5601138 som klager har fått innsyn i etter departementets avgjørelse 28. november 2024.

Alle relevante saksdokumenter knyttet til begge sakene referert ovenfor, herunder sladdet og usladdet versjon (for det tilfelle det foreligger) av dokumentet det er bedt om innsyn i og dokumenter knyttet til behandlingen av kravet om innsyn i første- og anneninstans, bes innhentet og oversendt. Vi ønsker å motta saksdokumentene gjennom en av de sikre digitale fellesløsningene som tilbys. Fremgangsmåten kan også benyttes for taushetsbelagt informasjon. Dersom dette ikke er mulig, ber vi om at ordinær post benyttes der oversendelsen inneholder slik informasjon.

Vi ber vi om at dere oversender kopi av saksdokumentene innen **25. februar 2025**. Vi viser til sivilombudsloven § 20.

For ordens skyld gjøres det oppmerksom på at det dokumentet klagen gjelder, ikke vil bli gjort kjent for klageren herfra.

På bakgrunn av informasjonen som fremkommer i saken har vi i første omgang funnet grunn til å undersøke saksbehandlingstiden av klagesakene i Finansdepartementet.

Etter offentleglova § 29 første ledd annet punktum skal et innsynskrav avgjøres «utan ugrunna opphald». I Ot.prp. nr. 102 (2004-2005) side 151 står det at «[d]ette vil seie så snart som praktisk mogeleg». Sivilombudet har i en rekke tidligere uttalelser lagt til grunn at de fleste innsynskrav bør kunne behandles innen én til tre arbeidsdager, men at det i enkelte tilfeller kan ta lengre tid. Se også NOU 2003:30 side 219-220 som viser til ombudets uttalelser om behandlingstiden. Videre står det: «Offentlighetsmeldingen [St.meld.nr.32 (1997-1998) side 100 kapittel 6.2.7.3] sluttet seg til sivilombudsmannens uttalelse om at innsynskrav i de fleste tilfeller bør avgjøres samme dag eller i hvert fall i løpet av en til tre virkedager, med mindre det foreligger spesielle praktiske vanskeligheter. Utgangspunktet om én til tre virkedager er også tatt inn i Justisdepartementets rundskriv», se nå G-2009-419 kapittel 9.3.

Klager på innsynsavslag skal forberedes og «avgjerast utan ugrunna opphald», jf. offentleglova § 32 tredje ledd. Behandlingen av en klagesak vil ofte ta noe lengre tid enn behandling i førsteinstansen, blant annet fordi det stilles strengere krav til klageinstansens begrunnelse. Se blant annet ombudets uttalelser SOM-2021-2848 og SOM-2021-4065 som begge knytter seg til behandlingstiden ved klagebehandling i innsynssaker hos henholdsvis Statsforvalteren i Troms og Finnmark og Statsforvalteren i Trøndelag.

Sivilombudet har tidligere uttalt seg om behandlingstiden av krav om partsinnsyn, se blant annet uttalelse 20. juni 2024 (SOM-2024-1717) med henvisning til blant annet uttalelse 13. desember 2010 (SOM-2010-1911). Ombudet har lagt til grunn at saksparter som ber om å få oversendt saksdokumenter etter forvaltningslovens regler om partsinnsyn ikke bør stilles dårligere enn dersom krav fremsettes i medhold av offentleglova. Når det gjelder krav til behandlingstiden av innsynsklager etter offentleglova har ombudet uttalt at en behandlingstid på mellom to og tre uker etter mottakelse av saken vanskelig kan aksepteres, også når det tas høyde for en eventuell tilbakesending av saken til førsteinstansen for klagebehandling. De strenge kravene til saksbehandlingstid i innsynssaker innebærer at klageinstansen må prioritere behandling av innsynsklager.

Partsinnsyn i foreliggende sak er regulert av skatteforvaltningsloven § 5-4 og kravene til saksbehandlingstid fremkommer i § 5-2 første ledd der det står at «[s]kattemyndighetene skal forberede og avgjøre saken uten ugrunnet opphold».

På denne bakgrunn ber vi Finansdepartementet om å svare på følgende spørsmål:

1. Hva er grunnen til at Finansdepartementet har brukt nærmere to år på å svare på de to klagesakene som ble oversendt fra Skattedirektoratet 29. november og 19. desember 2022?
2. Har saksbehandlingstiden vært i tråd med kravene i offentleglova og skatteforvaltningsloven?
3. Er disse sakene representative for behandlingstiden av innsynsklager og partsinnsynsklager i departementet?
4. Hva er saksbehandlingsrutinene for behandling av henholdsvis innsynsklagesaker og klager over avslag på partsinnsyn i departementet?

Sivilombudet ber om svar innen **5. mars 2025**.

Vi gjør for ordens skyld oppmerksom på at klageren har rett til dokumentinnsyn hos ombudet og til å uttale seg i saken, jf. sivilombudsloven § 11. Det er vanlig rutine herfra at forvaltningens svar til ombudet blir oversendt til klageren for kommentarer. Vi ber derfor departementet, så langt det er mulig, om å utforme sitt svar slik at det kan legges frem for klageren. Dersom svaret inneholder opplysninger som departementet mener at klageren ikke har krav på å se, ber vi om at departementet opplyser om dette og sender en sladdet versjon av brevet som kan oversendes klageren. Vi ber om at hjemmelen for å unnta opplysningene fra klageren blir oppgitt. Med mindre annet blir opplyst fra departementet, vil vi legge til grunn at redegjørelsen kan oversendes i sin helhet.

For sivilombudet

Annette Dahl
avdelingssjef

Heidi Quamme Kittilsen
spesialrådgiver

Dette brevet er godkjent etter gjeldende interne rutiner og har derfor ikke håndskrevet underskrift.

Vedlegg

- 1 Klage mot opprettholdelse av delvis sletting dokument datert 290922 ref 2022/5601138 og e-post datert 151122 dokument 17 i journalnummer 2022/5601138
- 2 Krav om utvidet begrunnelse for avslag om innsyn etter offentleglova.pdf
- 3 Klage mot avslag av innsyn av hensyn til Norges utenrikspolitiske interesser
- 4 Klage på avslag om partsinnsyn etter skatteforvaltningsloven og delvis innsyn etter offentleglova.pdf
- 5 Klage mot avslag av innsyn av omsyn til Norges utenrikspolitiske interesser
- 6 MAP-20221219-oversendelse-innsyn.pdf
- 7 Klage på avslag om innsyn etter offentleglova.pdf

Kopi til:

Walter Keim

walter.keim@gmail.com